

Два кольори на полотні життя

У її долі, в її душі – два вічні кольори життя. А ще – почуття, такі ж безмежні і високі. Переплелися, змішалися воедино червоні й чорні нитки на крилах вишитих нею рушників, обнялися в серці любов і журба. Тринадцятеро дітей благословила на світ. Проїшла зі своїми синами воєнними дорогами Афганістану і Югославії. Оплакала втрату доньки і внука, зятя і чоловіка. Перенесла два інфаркти. Таке непросте полотно життя матері-героїні Ганни Йосипівни Драки.

зболене серце зупиниться. Тиша. Гамуються почуття; чередують плинучі спогади й знову невпинно ллються слова. Звідкіля тільки міць береться у людини?!

– У березні ми поховали Галю. Півтора року тому вона перенесла інсульт. Жила в Рівному. Вже й онука мала. А весною померла. В липні, на Петра, знову сталася біда, з найменшим, Дімою. Їхали на заробітки, на Пітер. Біля Дубровиці трапилася аварія. Ще й досі лежить син в лікарні: травма голови, хребта. Дзвонить кожен день, щоб я не переживала. А мені ж тих пережитків на вік хватило. Дві війни з синами пройшла. Васька у мене 1966 року народження. Не подивилися, що мати-героїня, забрали в Афганістан. Таке пекло пережив! Орден Червоної Зірки має. Задарма ж не дали. Повернувся без зубів. Довелось мені по райкомах, й по лікарнях походити. Кругом стукала, добивалась: "Я ж вам сина здорового давала." З клопотом, а таки домоглася: поставили сину зуби. Отака увага. Тепер мій Василько живе у Здолбунові. Працював у міліції, вийшов на пенсію. Зараз має свою

невістка родом. Роботи на місці нема, то все на Пітер їздить. Люба працювала в Москві, знайшла там собі чоловіка-білоруса. То зараз живуть з ним у Гомелі. Маю 22 онуки, 4 правнуки. Всі діти хороші, добрі. Чоловік мій зроду на них руки не підняв, слова лихого не сказав. Він годувався без батька, той з фронту не прийшов. Виховував дітей добрим словом та власним прикладом. А я ж на вдачу ой, бистра була. Як не слухають, бувало, візьму дрину в руки – тільки ехо йде. Ніхто за те обіди не затаїв. Тепер кажуть: "Добре, мамо, що вчила нас." Я їм всю душу віддала. Бо ж мати. Й Андрийка ми всі шкодували – сина моєї сестри. Вона мала цукровий діабет. Жила в Рівному, мала свою квартиру. Померла в 30 років. Андрийко якраз в 1-й клас ходив. Забрала до себе. Мій Іван і слова проти не сказав. Й свекруха не суперечила. До дев'ятого класу жив хлопець у нас. А там далі мої сестри забрали його в Рівне. Вивчився. Тепер має сім'ю, дітей. Живе в материнській квартирі.

Як оглянусь назад – стільки тих споминів! А за ними – тяжкий

господині. – Самі будувались?

– Ой, тут ціла історія була, - знову береться за розповідь Ганна Йосипівна. – Звернулася я в райком за допомогою, як багатодітна мати. Тра ж було більш хороми будувати. А мені два куби лісу дали. Що ти з них збудуєш?! Вчепила на груди свій материнський орден і подалась до Москви правди шукати. Два рази в ту подорож пускалась. Хоч сільська, малограмотна баба, але добилась до високого начальства на прийом. Вийшло, що й недарма. Бо потім приїхала до нас делегація з області. Обдивилися наші старі хороми, порозпитували про все. Потім, попідували, провели мене селом до контори колгоспної, мали розмову з начальством. Довго бесідували й порішили, щоб оцей будинок колгосп для нас продав. Стільки клопоталася, а тепер сама в тих стінах, як палець. Ото внучка з Рівного дві недільки гостювала. Поїхала,

чи ж відала, чи ж знала Ганна Йосипівна, вгамовуючи колись у своїх хоромах вереск і плач непосидючих дітлахів, що прийде пора і на її порогах озане такий спокій? Чи ж гадала колись мати, що настане час і вона сама, одна-однісінька, полишиться в чотирьох стінах і бавитиме в них тишу і жалі? – І в снах того не бачила, - зізнається нам ненька. – Тринадцятеро своїх діток мала, чотирнадцятого племінника-спиртку годувала. Ще й свекруха з нами вкупі жила. До цього гурту додайте нас з чоловіком – сімнадцять душ під одним дахом. Весілля та й годі. Воно й справді, так добре, так весело, так радісно нам жилося! І робота була. І я – не одна, а в парі. А тепер – самота.

Ганна Йосипівна прочинає двері в кожну кімнату добротного селянського будинку, ніби сподівається, що узріє в ту мить там когось із своїх дітей. Тихо. Порожньо. З портретів на стіні позирають усмінені очі синів, донечок, внучат. А по кутках світлиці вартують неньчин спокій пишні вазони. Чекають на своїх гостей впорядковані ліжка, поважні дивани й кірселка, вистелені килими. Довкола чисто, охайно. Що й казати, не в абияких покоях мешкає найбагатодітніша серницька мати-героїня. Це почесне звання, разом з однойменним орденом, Ганна Йосипівна отримала ще за радянських часів, у

1981 році. Вручали жінці нагороду на урочистостях в обласному центрі, в переповненій аудиторії, під численні оплески.

– Ще й за трибуну мене вивели, слово надали, - повідує про ту важливу подію в житті Ганна Йосипівна. – Пощана була велика: і орден, і подарунок, і квіти піднесли. І в газеті написали, що доярка із Зарічненського району виховує стільки багатих дітей.

– А й справді, Ганно Йосипівно, як ви умудрялись при такому численному сімействі ще й на фермі працювати? – А в ті часи ніхто байдки не бив. За тунядство навіть стаття була. Я 38 років ще й 8 місяців дояркою відпрацювала. У декреті більше двох місяців не сиділа. А діти родила через кожні два роки. Дочку Галю у 18 літ народила, а найменшого, тринадцятого, Дімку свого - у 41. На тому й крапку поставила. Я молоденькою заміж вискочила. Іван Драка хлопець був вельми завидний: високий, гарний. Прийшов, я красна ткала, забрав мене та й повів під вінець. Все життя його одного любила. Біда, що вже 12 літ вдовую. Скосив інфаркт мого Іванка. Ой, вам все те, що я пережила, повідати – вельми тяжко буде. Серце ж не камінне. Вже два рубці маю, два інфаркти пережила. І зараз почну все згадувати, а воно ж не на місці, воно живе, кровоточить...

Мати тяжко переводить подих. Здається, мить і те

пенсію. Зараз має свою фірму. А другий мій солдат, Іван, в Югославії був, там на війну надивився. Знов матері пережитку додалося. Живе тепер у Серниках, в нашій старій хаті. Четверо діточок має. Й невісточка моя, що рідна дитина. А скільки бідоньки прийшлося на мою донечку Тоню! За які провини Господь так карає?! Мала собі – син, чоловік. Жили собі друженько в Рівному. Та треба було такому статися, щоб за півтора року і чоловіка, й сина схоронити. У внучка мого покійницького проблеми з серцем були. Зробили операцію в Києві, а другу - у Франції. Все щось неудачно, дві недільки не дожив до третьої: у сімнадцять років помер. Настраждалася моя Тоня. Після тої біди приїхала в село. А тут - колишній однокласник. Ще з школи її любив. Бувало, вона приїде в село, а він біжить хоч подивитись на її. Отак їх судьба й звела тепер. Живуть у нього. Від мене недалеко. Не забувають, не відвідують щодня. Тут у Серниках і Надя живе, в хаті моїх батьків. Ці близенько, а всі інші діти – далеко. Люда – в Здолбунові. Вона провідницею на електропозіді працює. Вітя – у Бряньську. Ізвід туди на заробітки, там і залишився. Невістка працює економістом. Наташка моя – в Рівному, в обласній лікарні, в реабілітаційному відділенні сестра-господарка. Толя, Оля і Діма – так само живуть в Рівному. Михайло – у Товчичцях, звідти

ними – тяжкий труд, клопоти. Приїду з ферми, допоки наготую на свою сімейку – люди вже обідають, а ми тільки снідати сідаємо. А попраці ж тра було. Чоловік все, бувало, каже: "Купи машинку, на руки легше буде". А хіба ж мені та машинка так попере, як треба? Отака дурнувата баба була. Тепер у мене і вода в хаті, й машинка-автомат, ванна. Всі удобства. То діти так постарались. А тоді – всю надію, весь труд на свої руки покладала. Не хочу казати, діти вельми допомагали. У дві зміни в школу ходили, то було кому й в хаті що приробити. Дівчата помагали їсти готувати. Ми ніколи не бідували. Сімейка велика, а було що їсти, що пити, й голим чи босим ніхто не ходив. Іван мій на заробітки їздив, а зимою на фермі трудився. Коня тримали, й корову, й свині. Города пахали. Всього вистачало. А тепер – ні діла, ні роботи, ні душі в таких хоромах.

– Гарно тут у вас, за-тишно, - звертаюсь до

як і не була. Я хоч не здужаю, а занята до душі собі маю. Все життя вишивати любила й тепер не покидаю. Для всіх внуків на випускний по рушничку вишила. А для Настусі – аж 10 рушників наготувала. Буде заміж іти - треба і в церкву, й під ноги, й на коровай. Ото баба й настаралась. Я ж вельми люблю, щоб хороше було: і в хаті, й біля хати. Біда, що нездужаю, а ще ж не стара – тільки 68 літ маю. Що зробив – два інфаркти пережила...

Ганна Йосипівна дістає з шафи білосніжні полотна. На крилах вишитих рушників пливе у вічність її материнська доля, а в ній сплелися воедино невгасима любов і свята журба.

Галина ГАВРИЛОВИЧ